

Hofteopererede sendes hjem foran fjernsynet

Videotelefoni, tegnefilm og genoptræningsvideoer på fjernsynet hjemme i stuen kan måske forkorte indlæggelsestiden for patienter, der har fået en ny hofte.

Tekst: Anne Domino
Foto: Tonny Foghmar

Ja, det ligner lidt en fysikopgave, siger læge og ph.d.-studerende Martin Vesterby ved Regionshospitalet Silkeborg, med et blik ned i den kasse af birkefinér, som han er ved at vise frem.

Nede i kassen vrirler det med ledninger, dioder og printplader. Men så snart låget er sat på kassen, ligner den en radio i retrostil, som passer fint ind i de fleste hjem.

Kassens neutrale udseende er ikke tilfældigt. Som led i et forsøg skal den nemlig lånes ud til patienter, der skal have en ny hofte. Hoftepatienter er ofte ældre mennesker, for hvem nymodens computere med blinkende lamper og et virvar af knapper kan virke skræmmende. Men kassen i bølgefinér er faktisk en computer, som blot er pakket ind på en tillidsvækkende og neutral måde.

Når kassen bliver sluttet til et tv og en internetforbindelse, kan

patienten ved hjælp af en simpel fjernbetjening zappe sig frem til informationer om den forestående hofteoperation og finde videoinstruktioner med de genoptræningsøvelser, som skal laves efter operationen.

Computeren i kassen kan også sætte patienten i video-forbindelse med en læge eller sygeplejerske på Regionshospitalet Silkeborg. Det kan være nyttigt, hvis der for eksempel opstår tvivl om, hvorvidt operationsåret ser pænt ud efter operationen.

Hele idéen med kassen og forsøget er, at kassen måske kan gøre det forsvarligt at sende hoftepatienter hjem allerede dagen efter deres operation.

– Jeg vil gerne sende folk hjem fra hospitalet, så snart de er klar til det. Det er slet ikke så tosset at komme hjem til sig selv efter en operation, hvis bare man kan overskue det. Det er sjældent, at folk sover bedre på hospitalet, end de gør derhjemme. Men den skumle bagtanke med projektet er selvfølgelig at spare penge, siger Martin Vesterby.

Normalt er hoftepatienter indlagt to-tre dage efter operationen. Et døgn i et hospitalsseng koster cirka 3500 kroner, så hvis der kan skæres et par dage af indlæggelsen efter operationen, så er der penge at spare. Og det er derfor,

døgnhofteprojektet, som det er blevet døbt, er sat i søen.

Mindre angst

De patienter, som deltager i forsøget, får udleveret kassen en uges tid før, de skal på operationsbordet. Når kassen er tilsluttet fjernsynet, kan patienten læne sig tilbage i sofaen og i ro og mag se en tegnefilm om, hvordan en hofteoperation foregår.

– Patienterne har mulighed for at uddanne sig selv til den operation, de skal have foretaget. De kan høre, at det larmer lidt og se, hvad den sygeplejerske, som sidder ved siden af dem under hele operationen, foretager sig. Patienter, der er velinformerede, er mindre angst, forklarer Martin Vesterby.

Patienterne kan også på forhånd stifte bekendtskab med de genoptræningsøvelser, hospitalet anbefaler dem at lave efter operationen. Øvelserne ligger i boksen som små videofilm. Det samme gør en række film, som viser, hvordan man efter operationen rejser sig fra en stol eller kommer ud af sin seng uden at skade det nye hofteledd.

Efter operationen bliver boksen ved hjælp af internetforbindelsen opdateret med detaljerede informationer om den medicin, patienten skal tage. Patienten kan både se billeder af medicinpakningerne, selve pillerne og få at vide, hvor-

OM CARETECH INNOVATION

Caretech Innovation er en fireårig sundheds-it-satsning, der skal sikre den korteste vej mellem forskning, anvendelse og forretning.

Satsningen er finansieret af EU og Vækstforum i Region Midtjylland og er forankret i Alexandra Institut A/S.

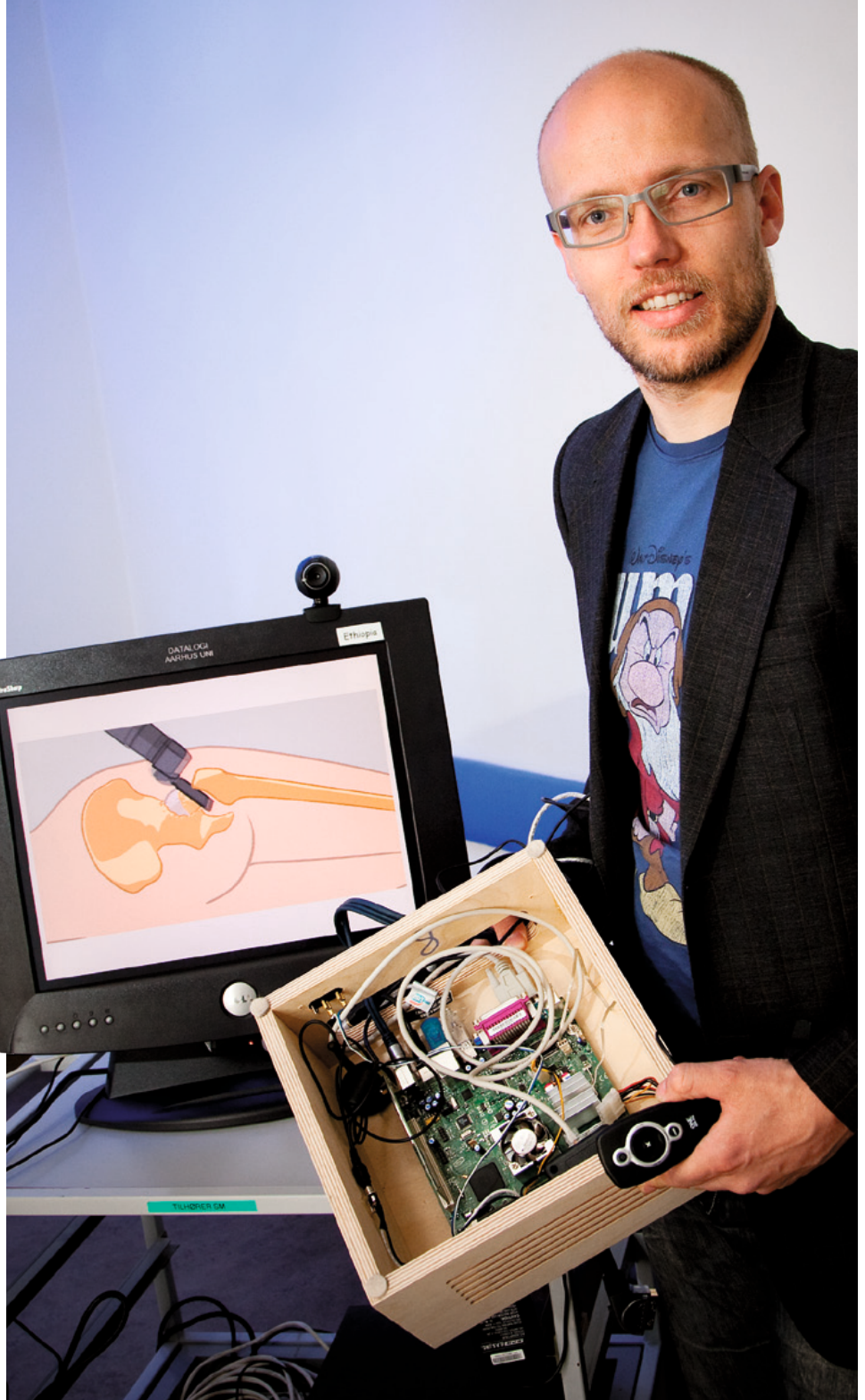
Læs mere på www.caretechinnovation.dk

midt
regionmidtjylland

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling
Vi investerer i din fremtid

ALEXANDRA
INSTITUTTET

**Læge og ph.d.-studerende
Martin Vesterby viser
»hjertet« i døg-
hofteprojektet frem.
En simpel kasse i
birkefinér, som er fyldt
med ledninger og dioder.**

når de skal tage hvilke piller og hvorfor.

Patientens røntgenbilleder fra før og efter operationen bliver også lagt ind i boksen, så patienten – og nysgerrige pårørende – kan se, hvad der er sket.

Populær kasse

Patienten får lov at beholde kassen i to måneder efter operationen. Og faktisk har det i nogle tilfælde været svært at vriste boksen fra patienterne.

– Patienterne synes jo, at det er lidt sjovt at vise deres røntgenbilleder eller filmen om operationen frem til familien, fortæller Martin Vesterby.

Forskningsprojektet løber frem til 2011, og indtil videre kan man kun konkludere, at teknikken virker. Det store spørgsmål er, om forsøgspatienterne føler sig lige så trygge og lige så godt behandlet som de patienter, der har gennemgået et traditionelt hofteforløb. Ellers kan løsningen ikke bruges.

– Mindstekravet er, at de patienter, der har gennemgået døgnehofteforløbet, føler sig mindst lige så trygge og godt behandlet som de, der har gennemgået et traditionelt forløb med længere indlæggelsestid, siger Martin Vesterby.

Døgnehofteprojektet er et forskningsprojekt under den treårige sundheds-it-satsning Caretech Innovation. ■

ET TYPISK DØGNHOFTEFORLØB

14 dage før operationen:

Patienten får udleveret kassen med informationer om operation og genoptræningsforløb.

Tirsdag: Operation.

Onsdag: Patienten udskrives og sendes hjem.

Torsdag: Patienten fører den første videosamtale med en læge eller sygeplejerske på hospitalet.

Fredag: En fysioterapeut besøger patienten i hjemmet og sørger for, at genoptræningsøvelserne bliver udført korrekt efter videoinstruktionen i kassen.

Weekend: Patienten kan kontakte hospitalet og føre en videosamtale om nødvendigt.

Mandag: Patienten har en videosamtale med hospitalet.

To måneder efter operationen:

Patienten afleverer kassen tilbage til hospitalet.

- Det er da alle tiders!

67-årige Mona Hansen er begejstret for den nye teknik, som gør det muligt at udskrive hoftepatienter hurtigt.

Hospitalet er gode, men hjemme er nu engang bedst. Det er 67-årige Mona Hansen slet ikke i tvivl om. Hun var derfor ikke svær at overtale, da læge og ph.d.-studerende Martin Vesterby fra Ortopædkirurgisk Afdeling på Regionshospitalet Silkeborg opfordrede hende til at deltage i døgnhofteprojektet.

Projektet går ud på at teste, om det er forsvarligt at udskrive patienter blot et døgn efter, at de har fået en ny hofte. Til gengæld for den korte indlæggelsestid bliver patienten udstyret med en computer i en kasse, der kan kobles til fjernsynet og give patienten alle de informationer, vedkommende får brug for både før og efter operationen. Boksen gør det også muligt at foretage videoopkald til hospitalet.

Og Mona Hansen var med på at give det et forsøg. Hun har tidligere fået en ny hofte, så hun vidste godt lidt om, hvad hun gik ind til.

– Og man skal da prøve det nye, var hendes indstilling.

Hele familien så film

14 dage før operationen fik Mona Hansen kassen installeret i stuen.

Hun kiggede først på den tegnefilm, der viser, hvordan en hofteoperation foregår.

– Vores datter kom herhen og så filmen, så hun vidste, hvad der skulle foregå, fortæller Mona Hansen, der også bænkedede både børnebørnene og sin mand Wilhelm foran fjernsynet, så de kunne se tegnefilm.

– Det var en fin film. Og det, at det var en tegnefilm, gjorde, at det

Tekst: Anne Domino
Foto: Tonny Foghmar

ikke så særligt dramatisk ud, husker Wilhelm Hansen.

Efter operationen studerede Mona Hansen både genoptræningsvideoerne, sit personlige medicinskema og røntgenbillederne fra før og efter operationen.

– Det var ret fantastisk at se, hvor slidt min hofte var inden operationen. Og hvordan det hele bag efter er blevet rettet op, fortæller Mona Hansen, der har følt sig tryk under hele forløbet.

– Jeg fik for eksempel krampe i benet på et tidspunkt, men så kunne jeg bare tænde for fjernsynet og kassen og se, hvad jeg kunne gøre ved det. I stedet for at blive bange. Der var helt sikkert oplysninger i kassen, som jeg godt kunne have brugt under min første operation, fortæller hun.

Video - video

Et par videoopkald mellem Mona Hansens hjem og Regionshospitalet Silkeborg blev det også til.

– En af gangene talte jeg med Martin (Vesterby, læge på Regionshospitalet Silkeborg red.), og han sagde: »Jamen, du er jo oppe at stå, Mona!«. Det kunne han jo se, fordi vi var i videoforbindelse, fortæller Mona Hansen, der gerne anbefaler døgnhofteforløbet til andre.

– Jeg synes ikke, jeg behøvede at være på hospitalet i flere dage efter operationen. Det er stressende at være på et hospital, for der sker noget hele tiden. Derfor ville jeg hellere hjem, siger Mona Hansen.

Og hoften? Ja, den fungerer nu, som den skal. ■

Mona Hansen er på benene igen efter en veloverstået hofteoperation med brug af den helt nye teknik.